Mededeling van het college aan de gemeenteraad

Onderwerp:	Herijking Lumpsum
Portefeuillehouder:	
Datum:	13 september 2023

Kennis te nemen van
Het besluit van het college van B&W:
1. Vaststellen van de aangeboden plekprijzen van de gecontracteerde zorgaanbieders jeugdhulp en Wmo/ wonen, met terugwerkende kracht voor de periode 1 juli 2023 tot 1 januari 2025.
2. Niet akkoord gaan met de prijsaanbieding van één zorgaanbieder op één onderdeel van de dienstverlening.

Context
Eind juni 2023 bent u (vertrouwelijk) geïnformeerd over de tussenstand van de herijking van de lumpsumtarieven met zorgaanbieders van jeugdhulp en Wmo/wonen in de Achterhoek. In dit memo informeren wij u over welke stappen sindsdien zijn gezet en de uitkomst van het collegebesluit.

Kernboodschap
In de Achterhoek werken de 8 gemeenten op het gebied van de inkoop van jeugdhulp, Wmo/wonen met elkaar samen. Per 1 juli 2022 zijn met 59 zorgaanbieders langjarige contracten gesloten (1 x 3 jaar, met optie tot 2 x 2 jaar verlenging), op basis van resultaatgericht werken en lumpsumfinanciering. Dit is een nieuwe werkwijze, waarbij het uitgangspunt is: integraliteit van het zorgaanbod. Onderdeel van de nieuwe contracten is dat de lumpsumafspraken jaarlijks worden herijkt. De eerste keer dat dit had moeten gebeuren, was 1 juli 2023. Hoewel er intensieve voorbereidingen hebben plaatsgevonden, met ook intensieve gesprekken met gecontracteerde zorgaanbieders, is het niet gelukt om voor 1 juli 2023 nieuwe plekprijzen vast te stellen.

De belangrijkste reden hiervoor was de zeer grote stijging van de plekprijzen bij bijna alle zorgaanbieders. Om tot een oplossing te komen, formuleerden de portefeuillehouders Sociaal Domein en Financiën van de 8 Achterhoekse gemeenten de opdracht om onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar zowel juridische als financiële aspecten van de ingediende offertes door zorgaanbieders en het contract. Dit onderzoek heeft in de zomerperiode plaatsgevonden. Op beide onderdelen is door externe deskundigen een onderzoeksrapport opgeleverd.

De onderzoeken wijzen uit dat:

- De door de gecontracteerde zorgaanbieders aangeboden tarieven reëel zijn. Dit betekent dat de tarieven kostendekkend zijn en in lijn met de landelijke kostenstijgingen binnen de Wmo en jeugdzorg.
- De gemeenten contractueel verplicht zijn om de tarieven te herijken. Gemeenten zijn tevens verplicht om gelijke tarieven te blijven hanteren en (daarmee) onderling gehouden om samen op te trekken.
- Het wijzigen van de huidige overeenkomsten, om zo (extreme) kostenstijgingen te kunnen voorkomen of temperen, niet de gewenste effecten zal hebben.

Op basis van deze onderzoeksresultaten hebben de colleges van de 8 Achterhoekse gemeenten de nieuwe plekprijzen vastgesteld. Deze plekprijzen (lumpsumtarieven) gaan met terugwerkende kracht in per 1 juli 2023 en lopen tot 1 januari 2025.
Met één onderdeel van de dienstverlening van één zorgaanbieder zal worden gestopt. De onderhandelingen tussen de contractmanagers van Sociaal Domein Achterhoek en deze zorgaanbieder hebben niet geleid tot overeenstemming over een reële plekprijs. Eind september 2023 vindt nog bestuurlijk overleg plaats tussen de gemeenten en deze zorgaanbieder. Als de zorgaanbieder op grond van dat overleg besluit de plekprijs bij te stellen tot het niveau van de vastgestelde, reële plekprijs, dan kan de plekprijs voor deze aanbieder alsnog wel akkoord bevonden worden.

Binnen de Achterhoekse gemeenten zijn andere gecontracteerde zorgaanbieders beschikbaar die de dienstverlening op dit onderdeel kunnen overnemen. De ondersteuning aan inwoners komt hierdoor niet in gevaar.

De voorwaarde die de Achterhoekse gemeenten verbinden aan de vaststelling van deze plekprijzen, is dat nu met grote urgentie gewerkt moet worden aan de transformatie in de zorg. Deze transformatie is noodzakelijk om de kwaliteit van de zorg voor onze inwoners te verbeteren én om grip te houden op de zorgkosten. In het afgelopen jaar – het eerste contractjaar – zijn de doelstellingen van deze transformatie volgens de gemeenten nog onvoldoende behaald en dat heeft ertoe geleid dat de gemeenten zich grote zorgen maken over de kostenstijgingen en de beschikbaarheid en betaalbaarheid van de zorg voor onze inwoners in de (nabije) toekomst. De gemeenten vinden het behalen van de doelstelling van de transformatie een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten én zorgaanbieders en verwachten meer inspanning dan nu om deze zorgtransformatie te bewerkstelligen. De gemeenten pakken hierin hun eigen verantwoordelijkheid en roepen zorgaanbieders expliciet op om hierin samen met de gemeenten op te trekken. Gemeenten kunnen immers niet nog een jaar een kostenstijging in de zorg dragen, zonder dat de effecten hiervan direct merkbaar zijn bij cliënten.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad

Communicatie
Op 30 juni 2023 hebben zorgaanbieders een brief ontvangen met als boodschap dat de gemeenten meer tijd nodig hebben voor de herijking van de lumpsumafspraken. In de afgelopen zomerperiode is een Stuurgroep Communicatie ingesteld, om signalen van zorgaanbieders en andere actoren te beantwoorden en monitoren. Dit heeft geleid tot enkele gesprekken met zorgaanbieders en briefwisseling. Om zorgaanbieders mee te nemen in het proces, is op 4 september 2023 een ‘status-update’ verstuurd. Op basis van het collegebesluit ontvangen gecontracteerde zorgaanbieders een brief met de boodschap dat de nieuwe lumpsumtarieven zijn vastgesteld. De brief bevat ook de expliciete oproep aan zorgaanbieders om samen met de gemeenten en met extra inspanning aan de transformatie te werken.

Vervolg
Voor het aanbrengen van de versnelling in de realisatie van de transformatiedoelstellingen hebben de gemeenten de eerste bestuurlijke stappen al gezet. Op 5 oktober 2023 vindt een bestuurlijk overleg plaats, waarin gesproken zal worden over de gezamenlijke transformatieopgave. Tegelijkertijd is het wenselijk om aanvullende beheersmaatregelen te verkennen. Ook hiermee gaan de gemeenten aan de slag, naar verwachting zijn eind 2023/begin 2024 de aanpak en reële inschatting van de resultaten bekend. Daarnaast zijn de uitkomsten van de onderzoeksrapporten onderdeel van de evaluatie van de ‘Inkoop’ die op dit moment plaatsvindt.

Tot slot
De onderzoeksrapporten zijn niet openbaar en door raadsleden vertrouwelijk in te zien bij de griffie. Bekendmaking leidt er namelijk toe dat de privaatrechtelijke (contractuele) relatie tussen gemeenten en zorgaanbieders negatief kan worden beïnvloed.